

Bireysel Emeklilik Sisteminde Katılımcılara Sunulan Yeni Avantajlar Hakkında Duyuru

18 maddelik yeni ekonomi paketinde bireysel emeklilik sistemi (BES) ile ilgili oldukça önemli değişiklikler yer almaktadır. Söz konusu değişikliklerle kısmi çekiş hakkı, temlik hakkı, %25 yerine %30 oranında devlet katkısı, 45 yaş üstü vatandaşların otomatik katılım sistemine dahil olma hakkı ve toplu katkı payı ödemesi yapan katılımcılara yıllara sari devlet katkısı verilmesi avantajları katılımcılara sunulmaktadır.

Anılan değişiklikler TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilmiş olup, değişikliklerin temel çerçevesi, BES'te yer alan mevcut katılımcıların sistemde kalmaya devam etmesini teşvik edecek adımların atılması ile BES'e yeni katılımcıların girmesinin özendirilmesi amaçları etrafında şekillenmiştir.

Peki, bu yenilikler kapsamında katılımcıların sisteme girmesini teşvik etmek için hangi adımlar atılmıştır?

Devlet Katkısı Oranının Yüzde 25'ten Yüzde 30'a Çıkmasının Avantajı Nedir?

Yeni Kanun düzenlemesi neticesinde tüm BES katılımcılarını sevindiren en önemli yeniliklerin başında, Devlet katkısı oranının %25'ten %30'a yükseltilmesi yer almaktadır. Daha açık ifade etmek gerekirse, Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte gerek mevcut gerekse sisteme sonradan girecek katılımcılar, yürürlük tarihinden sonra sisteme yatıracakları her 100 TL'leri karşılığında tam 30 TL Devlet katkısı almaya hak kazanacaklardır. Mevcut uygulama çerçevesinde, belirlenen süre ve yaş koşullarını sağlayan katılımcılar bu rakamın tamamını ve nemalandırılması ile oluşan geliri alabilecekken, sistemden daha erken ayrılan katılımcılar azaltılmış oranlar ile hakedişlerini alacaktır. Bu yenilik, hem mevcuttaki katılımcıların sisteme daha fazla katkı payı yatırmalarını, hem de sisteme yeni girmek isteyenleri özendirmeyi sağlayan oldukça teşvik edici bir yenilik olduğu için, bu gelişmenin katılımcı sayısı ve fon büyüklüğünde önemli bir artışa sebep olması öngörülmektedir. Getirilen bu yenilik ile Devletimiz, unvanında "katılım" ibaresi geçen faizsiz fonların da tercih edilebildiği sisteme vermiş olduğu desteği devam ettirdiğini en güçlü şekilde vurgulamaktadır.

Yıllık Devlet Katkısı Üst Limitini Aşan Katkı Paylarına İlerleyen Yıllarda Devlet Katkısı Hesaplanmasının Avantajı Nedir?

Katılımcıların bir takvim yılı içinde brüt asgari ücret tutarının yıllık toplamına kadar yaptığı ödemeler devlet katkısı alabiliyor. 2022 yılı için brüt asgari ücret tutarının yıllık toplamı 60.048 TL olduğu için bu tutarın üzerindeki katkı paylarına devlet katkısı alınamıyordu. Getirilen yeni düzenleme ile birlikte, artık bu katılımcılar ödeyecekleri katkı paylarının yıllık brüt asgari ücreti aşan kısmı için de takip eden yıllarda Devlet katkısı alabilecekler. Dolayısıyla, eski düzenlemeye göre, örneğin bir katılımcı sisteme

100.000 TL'yi topluca yatırdığı durumda, bu paranın yaklaşık 40.000 TL'lik kısmı için herhangi bir şekilde devlet katkısı alamamaktaydı. Yeni düzenlemeyle birlikte, artık katılımcılar ilerleyen yıllarda yukarıdaki örnekte 40.000 TL olarak belirtilen söz konusu limit üstü kısım için de devlet katkısı almaya hak kazanıyor olacaklar. Bu suretle, katılımcılar hem BES'e toplu para yatırarak profesyonel fon yönetimi hizmetinden yararlanabilecek hem de bir kez toplu para yatırarak yıllara sari şekilde verilecek Devlet katkısını alma imkanına sahip olacaktır. Bu sayede, katılımcıların azami Devlet katkısından faydalanmak için birikimlerini yıllara bölüp, erteleyerek yatırmasına gerek kalmamakta ve sisteme toplu ödeme yapmanın cazibesi artırılmaktadır. Bahse konu uygulama Kanunun yürürlük tarihi ile birlikte hayata geçirilmektedir.

Otomatik Katılımda 45 Yaş Sınırının Kalkması ile Çalışanlara Sunulan Fayda Nedir?

Eski mevzuata göre 45 yaşını aşan ve otomatik katılım sistemine (OKS) dahil olmayan çalışanlar kendi rızalarıyla dahi sisteme girememekteydi. Çalışanlardan gelen yoğun talep ile bu kısıtlama kaldırılarak 45 yaşını aşan çalışanların da, talep etmeleri halinde, OKS'ye katılmalarına imkân tanınıyor. Bu sayede, yaş kısıtlaması olmaksızın tüm çalışanlar, OKS'nin avantajlarından faydalanabiliyor olacak. Özellikle emeklilik döneminin yaklaşması ile OKS kapsamında farkındalığı artan ve emeklilik döneminde de çalışırken sahip olduğu refah seviyesini korumak isteyen 45 yaş üstü çalışanlara getirilen bu imkan neticesinde, OKS'ye girişlerin hızlanarak, önümüzdeki yıllarda sistemde yer alan katılımcı sayısında önemli artışlar olması beklenmektedir. 45 yaş üstü çalışanlara OKS'ye girme hakkı tanınması kapsamındaki uygulama, ilgili Kanun maddesinin yürürlüğü ile birlikte hayata geçirilmektedir.

Katılımcıların sistemde devamlılığını sağlayacak iki önemli yenilik ise, kısmi ödeme alma ve temlik imkanlarının getirilmesi şeklindedir. Bu kapsamdaki yeniliklere ilişkin yeni düzenlemede hangi adımlar atılmıştır?

Kısmi çekiş uygulaması nedir? Kısmi çekişin hayatın önemli dönemeçlerinde vatandaşlara sağladığı avantajlar neler olabilir?

Pek çok BES katılımcısının eğitim, evlilik, konut alımı, eğitim gibi hayatın önemli aşamalarında yeterli nakit paraya sahip olamadığı için BES sisteminden mecburen çıkış yapmak zorunda kaldığı görülmektedir. Bu zorunlu ayrılışları önlemek ve katılımcılarımızın BES'te sahip oldukları haklardan feragat etmek zorunda kalmamaları için güvence desteği rolündeki yeni düzenlemeyle birlikte katılımcılara sistemde kazanmış oldukları süre ve diğer haklarını kaybetmeksizin kısmi çekiş hakkı tanınmaktadır.

Uygulama detayları Kurumumuz tarafından belirlenecek olan yeni düzenlemeler ile birlikte katılımcılar yukarıda sayılan hallerde nakit paraya ihtiyaç duyarsa, BES'teki birikimlerinden kısmen ödeme (Devlet katkısı hesabındaki tutarlar hariç hesabındaki

birikim tutarının yüzde ellisine kadar olan tutarda bir ödeme) alabilme fırsatına sahip olacaktır. Üstelik kısmi çekiş hakkını kullanan katılımcılara yine belli şartları sağlaması halinde (kısmen yapılan ödeme tutarının yüzde yirmi beşini aşmama şartıyla) Devlet katkısı da verilebilecektir. Daha açık şekilde ifade etmek gerekirse, söz konusu katılımcılar sistemden kısmen ödeme aldığı zaman Devlet katkısından da mahrum olmayacaktır. Bu şekilde, bir taraftan sistemdeki katılımcıların nakit para ihtiyacı BES'teki birikimleri vasıtasıyla giderilirken, diğer taraftan katılımcılar tasarruf etme süreçlerine ara vermeme ve BES'teki haklarından tamamen feragat etmeme imkanına kavuşmaktadır. Nihai olarak, katılımcıların sistemden tamamen ayrılması yerine, ihtiyaç durumunda, kısmen ödemeye imkan tanınması ve bu suretle katılımcıların sistemde tutundurulmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, 2021 yılı içinde getirilen, 18 yaşından küçüklerin de sisteme dahil olabileceğine dair düzenlemeler neticesinde, ömür boyu hayatının her aşamasında kişinin birikim ihtiyacını karşılayan bir bireysel emeklilik sistemi hayata geçirilmektedir.

Temlik hakkı neyi amaçlamaktadır?

Katılımcıların, acil nakit ihtiyaçları için BES sözleşmelerini tamamen sonlandırması ve tüm haklarını kaybetmesinden kaynaklanan mağduriyetlerinin giderilmesine yönelik olarak getirilen bir diğer önemli uygulama ise BES sözleşmelerinden kaynaklı alacağın temlik edilmesi suretiyle bankalara teminat olarak gösterilebilmesine imkân tanınmasıdır. Bu uygulama ile, SEDDK tarafından detayları belirlenecek standart süreçler ve bankalar ile emeklilik şirketleri arasında kurulacak entegrasyon sayesinde, avantajlı koşullarla ve hızlı bir şekilde, BES sözleşmelerinden ayrılmaksızın kişilerin uygun koşullarla finansmana erişebilmesine imkan sağlanmış olacaktır. Böylece, daha önce oldukça karmaşık olan BES sözleşmelerinden kaynaklı alacakların temlik edilmesine dair süreç, Kurumumuzun belirleyeceği standart yöntemler ve Bankalar ile Emeklilik Şirketleri arasında sağlanacak entegrasyon ile daha hızlı ve kolay anlaşılır bir hale getirilecektir. Düzenleme sonrasında, temlik uygulaması da, kısmi çekiş hakkında olduğu gibi, katılımcıların BES'te tasarruf etmeye devam etmesini ve tasarruf alışkanlıklarındaki sürekliliğin devamını önemli düzeyde teşvik edici bir yenilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu iki değişiklik hakkında bahsi geçen ayrıntılı düzenlemeler ve uygulama esasları kısa bir süre sonra Kurumumuzca duyurulacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.